

Handläggare
Jessica Lundkvist
Telefon: 08-50825181

Till
Socialnämnden
2021-06-15

Färdplan för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS verksamheterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner framtagna färdplan för införande av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS verksamheterna.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
avdelningschef

Sammanfattning

Socialnämnden fick i uppdrag år 2020 att ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet och korttidsvistelse. En kompetenskartläggning har genomförts som visar på att endast ca 62 procent av medarbetarna i berörda verksamheter uppnår kompetenskraven för titeln stödassistent.

Förvaltningen föreslår att staden genomför en validering av kompetensen hos befintliga medarbetare följt av erbjudande om utbildningssatsningar utifrån en femårsplanering för medarbetare som inte når upp till kompetenskrav för titeln stödassistent.

Eftersom det kommer att vara en omfattande process för staden att genomföra kartläggningar av alla medarbetare, där det bland annat kommer behöva ses över vilka utbildningar som kan bedömas som likvärdiga för att uppnå kompetenskrav för stödassistent, föreslår förvaltningen att detta ses över i formen av ett projekt. Inom ramen

för projektet behövs det även ses över kostnader för validering samt vilken utbildningsanordnare som ska upphandlas för genomförandet.

Förvaltningen föreslår vidare att yrkestitlarna stödassistent och stödpedagog införs vid nyanställning förutsatt att kompetenskrav för respektive yrkestitel är uppfyllda.

För att uppnå en enhetlig yrkestitulatur inom verksamhetsområdet kommer staden behöva införa en yrkestitel för de medarbetare som inte når upp till kompetenskravet för stödassistent. Förvaltningen föreslår att staden inför titeln stödbiträde som en samlad titel för de medarbetare som inte når upp till kompetenskrav för stödassistent.

Bakgrund

Socialnämnden fick i uppdrag år 2020 att, i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.

Ärendet

Fram till 1980-talet fanns stora institutioner för personer med intellektuell funktionsnedsättning i Sverige. Boendemiljöerna var institutionslika och dessa individer ansågs inte ha samma behov som andra. Titeln på medarbetare som arbetade på institutionerna var mentalskötare eller vårdare. År 1968 kom omsorgslagen som gav personer med intellektuell funktionsnedsättning vissa rättigheter, rättigheter som senare utökades när omsorgslagen reviderades 1986 och när LSS kom till 1994. I Stockholms läns landstings omsorgsverksamhet innebar införandet av LSS att alla insatser i LSS utom ”Rådgivning och annat personligt stöd” kommunaliserades genom skatteväxling.

LSS syftar till att främja jämlika levnadsvillkor, full delaktighet i samhällslivet och möjlighet att leva som andra. Idag bor många vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, i egen lägenhet med stöd från personlig assistans eller i gruppboheter med stöd från vårdare. Under dagtid finns möjligheten att ha daglig verksamhet utifrån individuella intressen. LSS-lagstiftningen omfattar tio insatser varav en av insatserna, Råd och stöd, ansöks och beviljas via Regionen genom Habilitering och hälsa. Övriga insatser är personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, korttidsstillsyn

för skolgång, bostad med särskild service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet. Barn, unga och vuxna som bor hemma hos sina föräldrar har möjlighet att träffa vänner och göra aktiviteter på korttidshem samtidigt som föräldrarna får avlastning. Medarbetarna ska möta individer i situationer där de befinner sig, vara pedagogisk, kunna göra samhället begripligt och ge respektfullt stöd. Det är vanligt förekommande att medarbetare som arbetar med personer med intellektuell funktionsnedsättning inom LSS verksamheter, exempelvis inom gruppboende, daglig verksamhet och på korttidshem har titulaturen vårdare. Ett arv från institutionaliseringstiden som är en missvisande titel utifrån dagens lagstiftning och konventioner. Ovanstående beskrivning visar på behovet och värdet med enhetliga titlar för att synliggöra verksamhetsområdet.

Flera kommuner i Sverige och i Stockholms län är inne i en process kring titlaturarbete och medföljande kompetensinventering, validering och kompetensutveckling. Framför allt gäller arbetet de två titlarna stödassistent och stödpedagog. För titeln stödassistent krävs ett avslutat gymnasieprogram inom barn- och fritidsprogrammet med inriktning socialt arbete eller pedagogiskt arbete, alternativt vård- och omsorgsprogrammet med specialisering inom programfördjupningen funktionsnedsättning.

För titeln stödpedagog krävs en eftergymnasial specialisering inom funktionshinderområdet som omfattar minst 200 yh-poäng eller 60 relevanta högskolepoäng eller en kombination däremellan som motsvarar två terminers heltidsstudier. Bägge befattningarna ska arbeta nära brukarna med den stora skillnaden i kompetensnivå att stödpedagogen har fördjupad- eller spetskunskap inom ett eller flera områden, till exempel alternativ och kompletterande kommunikation (AKK), autismspektra eller flerfunktionsnedsättning.

Enhetliga yrkestitlar möjliggör statistikunderlag

Arbetsidentifikation kommuner och regioner (AID-KL) utgör grunden för den partsgemensamma lönestatistiken, vars främsta syfte är att förse parterna med ett gemensamt underlag till i första hand centrala förhandlingar. Därutöver ger statistiken allmän information om lönestrukturer, lönelägen, löneutveckling och sysselsättning. 2018 gjordes AID-etiketterna om och funktionshinderområdet separerades från Hälso- och sjukvård och Äldreomsorg för att möjliggöra statistikuttag från området. Titlarna

stödbiträde, stödassistent, boendestödjare och stödpedagog definierades med AID-etiketter.

Uppdrag i budget 2017 samt 2018

Socialnämnden fick år 2017 i uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga aktuella utbildningsnivåer bland anställda inom LSS-verksamheter. En enkätundersökning genomfördes inom kommunala verksamheter. Av 215 enheter inkom svar från 28 enheter vilket endast utgör tretton procent. Med anledning av den låga svarsfrekvensen redovisas inte resultatet av den enkätundersökningen i detta underlag.

Socialnämnden fick i budget för 2018 i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen fastställa enhetliga kompetenskrav på befattningar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. I tjänsteutlåtandet som var uppe i socialnämnden i maj 2018 lyfte förvaltningen fram att behov av enhetlig yrkestitulatur primärt gäller inom insatserna bostad med särskild service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet och korttidsvistelse. Dessa insatser omfattar stora delar av den enskildes vardag och därför upplevs yrkestiteln vårdare som särskilt missvisande.

Ledsagare, avlösare och kontaktpersoner har uppdrag utifrån respektive insats namn och beskriver det stöd som ges. Korttidstillsyn betyder fritidsverksamhet för unga från årskurs sju och stödet ges i samband med skoldagens slut, ofta av samma personalgrupp som arbetat under skoldagen. Titeln personlig assistent är välkänd och beskriver yrkets innehåll. Att avgränsa omfattningen av titelbyte till just bostad med särskild service, korttidsvistelse och daglig verksamhet samstämmer med hur man har gjort i många andra kommuner i länet och i landet.

Förvaltningens förslag till socialnämnden var att titlarna för medarbetare inom LSS verksamheterna bostad med särskild service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet och korttidsvistelse ändras till stödassistent och stödpedagog.

Förslaget följer nationella riktlinjer och ska ses som ett långsiktigt arbete. Titelbyte kan ske löpande vid nyanställningar och via utbildning och eller validering av kompetens hos befintliga medarbetare. Konsekvenserna för enhetliga titlar behöver beaktas då kostnader för validering, utbud av utbildningsplatser,

vikariekostnader, upphandling av tjänster i samband med validering uppkommer.

Staden behöver verka för att utbildningsvägar särskilt inriktade på arbete inom LSS på gymnasial och vuxennivå inrättas.

Socialnämnden godkände socialförvaltningens förslag om enhetliga kompetenskrav för medarbetare inom LSS-verksamheter och ärendet överlämnades till kommunstyrelsen.

Omvärldsbevakning

Äldreförvaltningen, kompetensutveckling av medarbetare

Äldreförvaltningen har under många år erbjudit vårdbiträdesutbildning och fortsättning till undersköterska via uppdragsutbildning. Det är enhetscheferna som prioriterar och anmäler personerna. De flesta som erbjuds plats saknar utbildning eller har få poäng som är tagna för länge sedan och behöver därför läsa om kurserna som repetition. Någon gång har man låtit personer som har få men nyligen lästa kurser att ta delar av en utbildning.

Hittills har äldreförvaltningen resonerat som så att det är bättre att lägga 85 dagar på en vårdbiträdesutbildning istället för att låta medarbetarna genomgå en valideringsprocess eftersom många av de som ska valideras har gamla kunskaper och kanske ändå behöver lite kunskapsutveckling. Stadsbidrag har getts i form av Äldreomsorgslyftet för utbildningar till yrkespaket undersköterska och vårdbiträde samt kortare kompetenshöjningsinsatser mot samma riktning.

Införande av enhetlig yrkestitulatur i Göteborgs stad, beskrivning av processen:

- Verksamhetscheferna i varje stadsdel var ansvariga för att informationen fördes ut i verksamheten
- Titlarna infördes under år 2012 efter överläggning med facken i varje stadsdel. Oftast i samband med överläggning om löneöversyn.
- All Habiliteringspersonal fick titeln Stödassistent
- Habiliteringspedagoger prövades mot utbildning och behov av tjänsten på den enhet de arbetade, för titeln Stödpedagog
- Under våren 2019 pågick arbete med att differentiera arbetsuppgifter till en ny roll "Stödbiträde" (som ska ha genomfört halva Vård- och omsorgsprogrammet).
Ombildade medarbetare får titeln Biträde.

- Nya yrkesbeskrivningar har tagits fram och rollerna biträde och stödbiträde samverkades med Kommunal.

Socialstyrelsens rapport om kompetensen i LSS-boenden¹

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen kartlagt och analyserat kompetensen hos medarbetare som arbetar i bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Uppdraget har genomförts i samarbete med Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och i dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Myndigheten har även kartlagt vilka kompetensinsatser som erbjuds offentligt finansierade LSS-boenden. Socialstyrelsen har identifierat behov att höja kompetensen hos medarbetare i LSS-boenden inom flera av de områden som specificeras i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS: 2014:2). Vidare har myndigheten funnit begränsningar i tillgången till kompetensutveckling för medarbetarna. I rapporten lyfts att det finns en risk för att tvångs- och begränsningsåtgärder används om inte medarbetarna har den kompetens som behövs för att ge ett gott stöd till verksamhetens målgrupp. Den granskning som IVO genomfört av lex Sarah-anmälningar och anmälningar till IVO om klagomål på socialtjänst och LSS visar att brister i medarbetarnas kompetens är en vanlig orsak till tvångs- och begränsningsåtgärder i LSS-bostäder.

En gemensam utgångspunkt i Socialstyrelsens förslag på lämpliga åtgärder är att det behöver skapas en långsiktighet och hållbarhet i tillgång till utbildning och kompetensutveckling för medarbetare som arbetar på LSS-boenden. Därför behövs olika typer av åtgärder på både kort och lång sikt. Vidare behöver resurser tillföras för att det stöd och den service och omsorg som ges i LSS-boenden ska bli likvärdig och till god kvalitet.

Socialstyrelsen konstaterar i rapporten att det behövs en långsiktighet och hållbarhet i tillgång till utbildning och kompetensutveckling för medarbetare på LSS-boende. För att klara av framtida rekrytering av medarbetare och för att kunna erbjuda en likvärdighet och god kvalitet i verksamheterna föreslår Socialstyrelsen att en satsning görs på utbildning och möjlighet till vidareutbildning för medarbetare inom området. Ett kompetenslyft för LSS skulle stärka kompetensen hos medarbetare inom bostad med särskild service enligt LSS. Socialstyrelsens bedömning är att medel behöver tillsättas för att det stöd som ges i bostad med

¹ Kompetens i LSS-boenden, Socialstyrelsen, utgiven i mars 2021

särskild service ska bli likvärdigt. Medarbetare på LSS-boenden kan uppnå grundkompetens via vård- och omsorgsprogrammet eller via barn- och fritidsprogrammet och medel behövs för att möjliggöra för fler att uppnå sådan kompetens. Medel behövs även för att öka möjligheterna för medarbetare att vidareutbilda sig till stödpedagog eller motsvarande. Medlen kan exempelvis utformas så att medarbetare på bostad med särskild service enligt LSS erbjuds bibehållen lön under utbildning på arbetstid.

Ett kompetenslyft kan genomföras både genom kommunala medel och genom statliga medel, exempelvis genom statsbidrag.

Utöver ett kompetenslyft för medarbetare som arbetar på bostad med särskild service enligt LSS föreslår myndigheten att en utredning görs för att se över förutsättningarna för att inrätta ett kompetenscentrum för att skapa en nationell överblick för området intellektuell funktionsnedsättning och autism. Vidare lyfter myndigheten att det behövs samverkansarenor mellan aktörer med ansvar för kompetensförsörjning för socialtjänsten och LSS.

Socialstyrelsen har för avsikt att följa upp LSS – bostadsföreskrifterna, ta fram ett kunskapsstöd om kommunikation som är riktat till LSS-verksamheter samt inom ramen för öppna jämförelser enhetsundersökning inom LSS utveckla mått för att följa kompetensen hos medarbetarna.

Kompetenskartläggning hösten 2020

Socialförvaltningen har i samarbete med kommunstyrelsen genomfört en kompetenskartläggning under hösten 2020 för att få en uppfattning om hur kompetensnivån ser ut hos baspersonalen (de som arbetar nära brukarna) inom berörda verksamhetsområden kopplat till uppsatta kriterier för stödassistent. Som riktmärke vid bedömning av relevant utbildning för stödassistent användes i kartläggningen dessa kriterier:

- Vård- och omsorgsprogrammet med specialisering inom programfördjupningen funktionsnedsättning, enligt gymnasieprogrammen GY 2011,
- Gymnasieprogram inom barn- och fritidsprogrammet med inriktning socialt arbete eller pedagogiskt arbete,
- Omvårdnadsprogrammet GY00 eller motsvarande gymnasieprogram från tidigare gymnasieskola.

De berörda verksamhetsområdena, i enlighet med socialnämndens beslut 2018 gällande byte av yrkestitlar, är bostad med särskild

service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet samt korttidsvistelse.

Enkätundersökningen skickades ut till samtliga stadsdelsförvaltningar samt till socialtjänstavdelningen på socialförvaltningen, utskicket gjordes av stadsledningskontoret. Endast medarbetare inom kommunala verksamheter ingick i enkätundersökningen och som var tillsvidareanställd, samt medarbetare med vikariat som sträckte sig över ett år. Medarbetare inom verksamheter som drivs med entreprenadavtal har ej inkluderats i enkätundersökningen. Detta bör beaktas i och med att stadsdelsförvaltningarna längre fram kan fatta beslut om att verksamheter som bedrivs med entreprenadavtal ska gå över till kommunal regi. Verifiering av uppgifterna har inte krävts in, och i de fall svaranden inte varit helt säkra på medarbetarens utbildningsbakgrund har en uppskattning gjorts.

Totalt 12 stadsdelsförvaltningar samt socialförvaltningen har besvarat enkätundersökningen. Den stadsdelsförvaltning som ej inkommit med svar, Skarpnäck stadsdelsförvaltning, har inga verksamheter i kommunal drift då samtliga verksamheter lagts ut och drivs med entreprenadavtal. Sammanlagt ingår 140 enheter i enkätundersökningen med totalt 1346 medarbetare. Enligt uppgifter från Personalstrategiska avdelningen så finns det i staden totalt ca 1400 månadsavlönade anställda medarbetare inom berörda verksamhetsområden.

Sammanställning av resultatet av enkätundersökningen visar följande:

Uppfyller uppsatta utbildningskrav för titeln stödassistent	837 personer (ca 62%)
Har genomfört 75-99% av relevant utbildning för titeln stödassistent	207 personer (ca 15%)
Har genomfört 25-75% av relevant utbildning för titeln stödassistent	121 personer (ca 9%)
Har genomfört mindre än 25% av relevant utbildning för titeln stödassistent	181 personer (ca 13%)

Har behov av att få språkstöd för att klara av att genomföra en utbildning	63 personer (ca 5%)
--	---------------------

Prisuppgifter från en utbildningsanordnare

Utbildningsanordnaren har angett prisuppgift 35 kr/
gymnasiepoäng- kostnad 49 000 kr för en elev (1400 x 35)

I tabellen nedan redovisas resultatet om uppfyllda utbildningskrav från enkätundersökningen kopplat till uppskattade kostnader för utbildning och vikarier.

Antal medarb	Genomförd utbildning	Återst. del av utb	Utbildnings-kostnad	Vikarie-kostnad	Total kostnad	Per år i 3 år	Per år i 5 år
837	100%	-	-	-	-	-	-
207	75-99%	0,2	2 028 600	31 622 562	33 651 162	11 217 054	6 730 232
121	25-75%	0,5	2 964 500	46 211 715	49 176 215	16 392 072	9 835 243
181	<25%	1,0	8 869 000	138 253 230	147 122 230	49 040 743	29 424 446
1 346			13 862 100	216 087 507	229 949 607	76 649 869	45 989 921

Tabell Utbildnings- samt vikariekostnad

Ett gymnasieprogram omfattar ca 1400 poäng, vilket innebär vid heltidsstudier inom vuxengymnasium att utbildningen tar ca 18 månader.

Den totala kostnaden för utbildning och vikarier visas i tabellen även vad den skulle vara per år om färdplanen genomfördes under 3 respektive 5 år.

För de 837 personer som har 100 % av relevant utbildning har antagande gjorts att de behöver genomföra 0 % av en fullständig gymnasieutbildning.

För de 207 personer som har mellan 75-99 % av relevant utbildning har antagande gjorts att de behöver genomföra 20 % av en fullständig gymnasieutbildning.

Summa: 2 028 600 kr

För de 121 personer som har mellan 25-75 % av relevant utbildning har antagande gjorts att de behöver genomföra 50 % av en fullständig gymnasieutbildning.

Summa: 2 964 500 kr

För de 181 personer som har mindre än 25 % relevant utbildning har antagande gjorts att de behöver genomföra 100 % av en fullständig gymnasieutbildning.

Summa: 8 869 000 kr

Vikariekostnaden för att möjliggöra utbildning av medarbetare har beräknats utifrån en månadslön om 30 000 kr (42 235 kr inklusive PF).

I tabellen nedan redovisas utbildnings- och vikariekostnad per år vid halvtidsstudier. Exempelvis, för gruppen på 207 medarbetare är tidsåtgången vid normal studietakt 3,6 månader, vid halvtidsstudier 7,2 månader.

Tidsåtgång i månader vid					Total kostnad
Antal medarb	halvtidsstudier	Kostnad År 1	Kostnad År 2	Kostnad År 3	
837	0	-	-	-	-
207	7,2	33 651 162	-	-	33 651 162
121	18	32 784 143	16 392 072	-	49 176 215
181	36	49 040 743	49 040 743	49 040 743	147 122 230
1346		115 476 049	65 432 815	49 040 743	229 949 607

Tabell Utbildnings- samt vikariekostnad per år vid halvtidsstudier

Valideringskostnader

Validering är en komplex fråga som måste utredas utifrån vad arbetsgivaren önskar för typ av validering för sina medarbetare. Likaså har det betydelse i vilket omfång validering kommer ske, antal medarbetare, hur behovet se ut så som om det finns behov av hela utbildningar och eller av enstaka kurser. Validering brukar ske via upphandling eller via förfrågan till utbildningsanordnare.

Alternativa vägar framåt

Det finns olika alternativa vägar för staden att välja vid införande titlarna stödassistent respektive stödpedagog. Det behöver även finnas en planering för de personer som inte når upp till kompetenskraven för titeln stödassistent.

Alternativa vägar för införande av titeln stödassistent:

- Validering av kompetensen hos befintliga medarbetare följt av erbjudande om utbildningssatsningar för medarbetare som inte når upp till kompetenskrav för stödassistent.
- Utbildning av medarbetare, så att de som inte uppfyller kompetenskrav för titeln stödassistent erbjuds att gå ett helt gymnasieprogram.

- Löpande vid nyanställning ge titeln stödassistent till medarbetare som når upp till uppsatta kompetenskrav.

Om staden väljer att erbjuda utbildning till de 509 medarbetare som inte når upp till kompetenskraven för titeln stödassistent så skulle den totala kostnaden bli cirka 230 miljoner kronor (baserat på uppgifter från den genomförda kostnadsanalysen).

Om man gör en *treårsplan* för övergången skulle det innebära att kostnaden per år blir drygt 76 miljoner kronor.

Om man gör en *femårsplan* för övergången skulle det innebära att kostnaden per år blir knappt 46 miljoner kronor.

Alternativa vägar för införande av titeln stödpedagog

Det finns olika vägar att gå vad gäller införande av titeln stödpedagog:

- Ett alternativ är att börja med att införa titeln stödassistent och som ett nästa steg införa titeln stödpedagog. En fördel med detta förfaringssätt är att allt fokus då kan ägnas åt det arbete som införande av titeln stödassistent kommer att medföra.
- Fördelen med att införa de båda titlarna samtidigt är att man då tar ett samlat grepp när man går igenom bytesprocessen och då har en noggrann genomgång av vilken kompetens alla medarbetare har och vilka medarbetare som uppfyller kraven för stödassistent respektive stödpedagog. Sedan tar man vidare ett samlat grepp kring medarbetarnas behov av kompetensutveckling.

Behovet av att ha stödpedagog i verksamheten kan komma att se olika ut för de olika verksamheterna i staden. Vissa verksamheter kanske inte har behov av den funktionen alls, medan andra verksamheter kan ha behov av att ha flera stödpedagoger.

En kommun i Stockholms län har angett att medianlönen i den kommunen för stödpedagoger är 32 000 kr.

Medarbetare som inte når upp till de fastställda kunskapskraven för titeln stödassistent

Oavsett vilken väg staden väljer att ta vid införande av titeln stödassistent så behöver det även finnas en plan för vilken

benämning stadens ska ha för de medarbetare som inte når upp till uppsatta kompetenskrav för titeln. För att staden ska uppnå en enhetlig yrkestitulatur inom verksamhetsområdet kommer staden behöva införa en yrkestitel att använda för de medarbetare som inte når upp till kompetenskravet för stödassistent.

Medskick från facklig referensgrupp samt arbetsgrupp

Både den fackliga referensgruppen samt arbetsgruppen med representanter från fyra stadsdelsförvaltningar är positiva till att införa en enhetlig yrkestitulatur i staden. Arbetsgruppen menar att det är önskvärt att ha en snabb process eftersom många andra delar av landet redan infört enhetlig yrkestitulatur, så även ett flertal av kranskommunerna i Stockholms län. För att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare och vara med i konkurrensen om att locka fler att vilja arbeta i staden är frågan angelägen.

I dialog med den fackliga referensgruppen samt med arbetsgruppen har olika alternativa yrkestitlar för utbildade medarbetare diskuterats. Utgångspunkten för diskussionerna har varit titeln stödbiträde som används i Göteborg, (där man valt att ge titeln till de medarbetare som har kompetens motsvarande vårdbiträdesnivå). Både arbetsgruppen samt den fackliga referensgruppen har uttryckt viss skepsis mot denna titel. Det kan vara så att ordet biträde spär på ojämlikheter i arbetsgrupperna, vidare lyfts att ordet biträde i sig kan uppfattas negativt. Ett alternativt förslag som nämnts är att behålla vårdartiteln för utbildade medarbetare. Det har i dialogerna inte framkommit att någon efterfrågar två olika titlar med olika gradskillnader för medarbetare som ej når upp till kompetensnivå för stödassistent.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 9 juni 2021. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 10 juni 2021. Förvaltningen har haft ett möte med en facklig referensgrupp bestående av representanter från Kommunal och Vision, samt två möten med en arbetsgrupp med representanter från fyra olika stadsdelsförvaltningar.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att tjänsteutlåtandets förslag kommer att beröra kvinnliga medarbetare i större utsträckning än män då fler

kvinnor är yrkesverksamma inom LSS verksamheter än män. Förvaltningen bedömer att förslaget om införande av enhetliga titlar och kompetenshöjning kommer att stärka yrkesrollen för kvinnor på ett positivt sätt.

Förvaltningens tjänsteutlåtande kommer att beröra pojkar och flickor, kvinnor och män med funktionsnedsättning på ett likvärdigt sätt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen genomförde tillsammans med kommunstyrelsen under hösten 2020 en kompetenskartläggning för att få en uppfattning kring hur många av verksamheternas baspersonal som når upp till kompetenskraven för stödassistent. Alla stadsdelsförvaltningar som har verksamheter som drivs i egen regi besvarade enkäten och totalt ingick ca 1350 medarbetare i enkätsvaren. Resultatet visade att endast ca 62 procent av medarbetarna uppfyllde kompetenskraven för titeln stödassistent.

Att det är viktigt att medarbetarna i LSS-verksamheterna har den kompetens som behövs för att kunna möta brukarnas behov av stöd framkommer tydligt i Socialstyrelsens nyligen utgiva rapport som handlar om kompetensen i LSS-boenden. Socialstyrelsen konstaterar i rapporten att det behövs en långsiktighet och hållbarhet i tillgång till utbildning och kompetensutveckling för medarbetare på LSS-boenden.

Av rapporten framgår det att behovet av kompetenshöjande insatser för medarbetare inom LSS-bostäder är stort, bland de insatser som myndigheten föreslår lyfts att det finns behov av ett kompetenslyft, vilket kan genomföras både genom kommunala medel och genom statliga medel, exempelvis genom statsbidrag. Eftersom den beräknade kostnaden för utbildningsinsatser för medarbetarna är omfattande är det av särskild vikt att följa möjligheterna till statsbidrag för ändamålet.

I stadens kompetensutvecklingssatsning för 2021-2022 är ett av de uppsatta utvecklingsområdena grundutbildning till stödassistent inom LSS. Förvaltningen kommer att se över om en utbildningssatsning kan samordnas över staden.

Införa titlarna stödassistent och stödpedagog vid nyanställningar
Förvaltningen föreslår att yrkestitlarna stödassistent och stödpedagog införs vid nyanställningar inom LSS verksamheterna

bostad med särskild service för barn och ungdom, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet och korttidsvistelse, förutsatt att kompetenskrav för respektive yrkestitel är uppfyllda.

Alternativa vägar för införande av yrkestitlarna stödassistent och stödpedagog för medarbetare som är anställda i staden

Förvaltningen har undersökt olika alternativa vägar att gå vid införandet av yrkestiteln stödassistent för de medarbetare som är anställda i staden. Ett alternativ är att erbjuda de medarbetare som ej når upp till kompetenskraven en full utbildning rakt av. Om man väljer denna väg så tar man inte till vara och tillgodoräknar de kurser och/ eller utbildningar som medarbetarna redan har fullgjort, inte heller görs det någon värdering av medarbetares kunskaper och kompetenser som hen skaffat sig genom samhällsliv och arbetsliv. Förvaltningen föreslår att staden genomför en validering av kompetensen hos befintliga medarbetare följt av erbjudande om utbildningssatsningar utifrån en femårsplanering för medarbetare som inte når upp till kompetenskrav för titeln stödassistent.

Eftersom det kommer att vara en omfattande process för staden att genomföra kartläggningar av alla medarbetare, där det bland annat kommer behövas ses över vilka utbildningar som kan bedömas som likvärdiga för att uppnå kompetenskrav för stödassistent, föreslår förvaltningen att detta ses över i formen av ett projekt. Inom ramen för projektet behövs det även ses över kostnader för validering samt vilken utbildningsanordnare som ska upphandlas för genomförandet.

Förvaltningen ser fördelar i att införa båda yrkestitlarna samtidigt och på så vis ta ett samlat grepp. Dessutom har förvaltningen uppfattat, bland annat vid möte med arbetsgruppen, att det finns det en efterfrågan i staden att få börja anställa stödpedagoger till de verksamheter där det finns behov av en sådan funktion.

Titel för utbildade medarbetare

För att uppnå en enhetlig yrkestitulatur inom verksamhetsområdet kommer staden behöva införa en yrkestitel för de medarbetare som inte når upp till kompetenskravet för stödassistent. Förvaltningen har fått ta del av de titlar som används i Göteborg stad för de medarbetare som inte når upp till kompetenskraven för stödassistent. I Göteborgs stad används två olika titlar för utbildade medarbetare, som avser olika kompetensnivåer. Förvaltningen föreslår att staden inför titeln stödbiträde som en samlad titel för de medarbetare som inte når upp till kompetenskrav för stödassistent. Det har framkommit önskemål från arbetsgruppen

om att staden ska behålla titel vårdare för utbildade medarbetare men förvaltningen anser att titeln vårdare är en missvisande titel utifrån dagens lagstiftning och konventioner.

Bilaga

- Kostnad för utbildning inkl. vikarier